

Sylabus: Psikolinguistikë

Informatat themelore për lëndën	
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë, Departamenti i Gjuhës dhe Letërsisë Gjermane
Titulli i lëndës:	Psikolinguistikë
Niveli:	MA
Statusi i lëndës:	zgjedhore
Viti i studimeve:	Viti i V semestri IX
Numri i orëve në javë:	2 + 0
Kreditë ECTS:	4 ECTS
Koha / Vendi:	Sipas orarit
Mësimdhënësi:	Prof. Asoc. Dr. Vjosa Hamiti
Të dhënat kontaktuese:	vjosa.hamiti@uni-pr.edu
Përshkrimi i lëndës:	Proceset e përvetësimit të gjuhës së parë dhe asaj të dytë, të receptimit, të prodhimit dhe kuptimit të saj janë në qendër të kësaj lënde. Si e mësojnë fëmijët gjuhën amtare (gjuhën e parë)? Si e mësojnë gjuhën e huaj (gjuhën e dytë)? Si është krijuar gjuha përgjatë evoluimit të njeriut? Cilat janë problemet që shfaqen gjatë prodhimit të gjuhës? Cilat janë proceset e kuptimit të gjuhës? Këto janë disa nga temat që trajtohen në kuadër të lëndës së psikolinguistikës, me fokus në gjermanishten dhe mësimin e saj si gjuhë e huaj. Rëndësi i kushtohet edhe metodave psikolinguistike të hulumtimit, shumëgjuhësisë e patologjive gjuhësore.

Qëllimet e lëndës:

Në këtë kurs synohet

- Të spjegohen nocionet themelore të psikolinguistikës
- Të spjegohen proceset e përvetësimit të gjuhës amtare dhe të gjuhëve të huaja
- Të sqarohen arsyet për vështirësitë në përdorimin e gjuhës nga pikëvështrimi i psikolinguistikës çka e bën gjuhën veprë artistike,
- çka është literariteti dhe a është i pranishëm vetëm në gjuhën e letërsi - por pa e shndërruar stilistikën në teori preskriptive.

Rezultatet e pritshme të nxënies:

Pas përfundimit me sukses të këtij kursi, studenti do të jetë në gjendje që:

- t'i kuptojë nocionet themelore nga shkenca e psikolinguistikës
- t'i sqarojë proceset e mësimimit të gjuhës – asaj amtare dhe atyre të huaja
- t'i zbatojë në praktikë dijet teorike e të nxjerrë përfundime të pavarura e të argumentuara gjatë ballafaqimit me probleme konkrete nga fusha e psikolinguistikës

Ngarkesa e studentit (duhet të jetë në përputhje me rezultatet e nxënies së studentit)

Aktiviteti	Orë mësimore	Ditë/Javë	Gjithsej
Ligjëratat	2	15	22.5
Teori/Punë në laborator/Ushtime			
Punë praktike			
Përgatitje për test intermediar			
Konsultime me mësimdhënësin	1	15	11.25
Puna në terren			
Testi, punimi i seminarit	7	3	21
Detyrë shtëpie	1	15	15
Mësimi individual (në bibliotekë apo në shtëpi)	1	15	15
Përgatitja për provimin final	5	2	10

Koha e vlerësimit (testi, kuizi, provimi final)	2	2	4
Projektet, prezantimet, etj.	45 min	2	1.5
Total			101.25 orë (101.25:25 = 4.05) 4 ECTS
Metodat e mësimit:	Mësimi realizohet nëpërmjet ligjëratave që ofrojnë bazën teorike, përgatitjes dhe prezantimit të punimeve seminarike, detyrave të shtëpisë.		
Metodat e vlerësimit:	Kufiri i kalueshmërisë së lëndës është 50%. Vijueshmëria e studentit 10%; Detyrat individuale të kryera në shtëpi 10%; Prezantimi i temës 30%; Eseu kritik 50%.		
Literatura primare:	1. Dietrich, R. and Gerwien, J. (2017) Psycholinguistik : Eine Einführung. 3., aktualisierte und erweiterte Auflage. Stuttgart: J.B. Metzler Verlag; 2. Müller, H.M. (2024) Einführung in die Neurolinguistik. 2., aktualisierte und erweiterte Auflage. Berlin Heidelberg: J.B. Metzler. 3. Höhle, B. (2012) Psycholinguistik. 2. Aufl. Berlin : De Gruyter. 4. Dietrich, R. (2002) Psycholinguistik. Stuttgart [u.a.]: Metzler. 5. Butzkamm, W. (2002) Psycholinguistik des Fremdsprachenunterrichts : von der Muttersprache zur Fremdsprache. 3., neubearb. Aufl. Tübingen 6. Feinbier, R.J. (2015) Psycholinguistik in der Gesprächsführung : Theorie und Praxis einer psycholinguistischen Sprechaktanalyse. Wiesbaden: Springer Fachmedien Wiesbaden.		
Literatura shtesë:	1. Paçarizi, Rr. (2024) Hyrje në Psikolinguistikë. Dukagjini. Prishtinë 2. Cook, G. (2003): Applied Linguistics, Oxford University Press 3. Field, J. (2004): Psycholinguistics, The Key Concepts. Routledge, USA, Canada 4. Gernsbacher, M. A. (1990): Language Comprehension as structure building, Lawrence Erlbaum Associates, Hillsdale 5. Harley, T. (2001): The Psychology of Language. Psychology Press 6. Slobin, D. (1987): Einführung in die Psycholinguistik, Frankfurt/M.: Scriptor; 7. Wode, H. (1988): Einführung in die Psycholinguistik, Ismaning: Hueber. 8. Aitchison, J. (2003): Words in the Mind. Blackwell, USA, UK, Australia		

Hartimi i planit mësimor

Java	Titulli i ligjëratisë
Java 1:	Einführung in die Lehrveranstaltung
Java 2:	Forschungsmethoden der Psycholinguistik Gegenstand, Aufgaben, Stellung unter anderen Wissenschaften
Java 3:	Sprache als Forschungsfeld der Linguistik, Psychologie und Neurowissenschaft
Java 4:	Wortproduktion: Mentales Lexikon
Java 5:	Satzproduktion
Java 6:	Sprachverarbeitung
Java 7:	Neurowissenschaftliche Komponenten der Sprachverarbeitung
Java 8:	Der kindliche Spracherwerb
Java 9:	Spracherwerbstheorie: Der nativistische Ansatz
Java 10:	Spracherwerbstheorie: Der konstruktivistische Ansatz Referat
Java 11:	Sprachstörungen im Erwachsenenalter Referat
Java 12:	Mehrsprachigkeit Referat
Java 13:	Sprache und Gehirn Referat
Java 14:	Experimentalplanung Referat
Java 15:	Zusammenfassung und Ausblick

Politikat akademike dhe kodi i sjelljes

Studentët janë të obliguar t'i vijojnë ligjëratat dhe ushtrimet. Nuk tolerohen më shumë se tri mungesa gjatë semestrit. Detyrat që dalin nga këto orë mësimi janë të obligueshme dhe pjesë e vlerësimit të përgjithshëm të studentit. Plagjiatura dhe kopjimi në provime dhe punimet e tjera me shkrim janë të dënueshme. Në rastet e tilla studenti i nënshtrohet masave disiplinore, siç parashihet me rregulloret e UP-së.

